

Asarum europaeum L. (Kopytnik pospolity)

**rodzina Aristolochiaceae (Kokornakowate) syn. Narda leśna,
kleśnica**

Pochodzi z Europy i Azji. Jest to nasz gatunek rodzimy - spotykany na obszarze całego kraju. Rośnie dziko w wilgotnych lasach liściastych, głównie bukowych; w górach występuje aż po regiel górny. Jest to niewielka roślina (10-15 cm) wytwarzająca pełzające i rozgałęzione kłącze, płożące się tuż pod powierzchnią ziemi. Tworzy kępy o charakterze dywanowym. Liście długoogonkowe są zimnozielone, skórzaste, błyszczące, ciemnozielone, od spodu jaśniejsze i owłosione. Mają nerkowaty kształt przypominający odcisk końskiego kopyta i od tego kształtu wywodzi się polska nazwa - **Kopytnik**. Ogonki liściowe są owłosione. Rośliny zasadniczo owadopylne, kwitną w okresie III-V. Ich pojedyncze, dzwonkowate kwiaty wyrastają tuż przy ziemi, zwisając na szczytach krótkich pędów i są na ogół ukryte pod liśćmi. Są tak bardzo niepozorne, że praktycznie są niezauważalne.

Barwa kwiatów jest mało atrakcyjna – z zewnątrz brązowa (zielonopurpurowa, zielonobrunatna), a od wewnątrz ciemnopurpurowa. Kwiaty są zapylane głównie przez muchówki (muszki padlinowe), które zwabia niemiły dla nas zapach. Możliwe jest także samozapylenie. Owocem jest omszona torebka. Nasiona roznoszone są przez mrówki.

Asarum jest rośliną ceniolubną, chętnie rośnie na glebach o odczynie zasadowym, żyznych, próchnicznych i wilgotnych. Roślinę tę w warunkach naturalnych spotkamy w wilgotnych lasach liściastych, mieszanych i w zaroślach, dlatego preferuje stanowiska cieniste (nawet głęboki cień). Jest całkowicie mrozoodporna. Ma zastosowanie jako roślina ozdobna, oraz jest uprawiana jako roślina użytkowa – lecznicza. Surowcem zielarskim są pędy i korzenie. Znajduje zastosowanie do produkcji leków wspomagających leczenie chorób układu oddechowego oraz w weterynarii (środek wymiotny i przeciwgorączkowy). W większych ilościach trująca. Cała roślina (szczególnie kłącze) wydziela charakterystyczny, korzenny zapach. Jest bardzo wdzięczną zimnozieloną, ozdobną byliną o dywanowym pokroju i pięknie błyszczących liściach. Nadaje się do zadarniania cienistych miejsc (np. pod drzewami), do ogrodów skalnych. Rozrasta się powoli, więc wymaga szczególnej uwagi w początkowym okresie, aby nie zagłuszyły jej inne rośliny. Rozmnażamy je przez podział kłączy w III-IV.

Podlega częściowej ochronie prawnej.